

Itàlia: un Estat, dos països?

M5Stelle arrasa al sud promentent una renda universal bàsica i la Lega venç al nord promentent rebaixar impostos: impossible conciliar dues promeses tant contradictòries

Les eleccions italianes han provocat un daltabaix polític de primera magnitud: Itàlia és el primer país de la UE on els dos grans partits que desconfien obertament de la UE, de l'euro, del BCE i de les polítiques europees en matèria fiscal i d'immigració han guanyat clarament les eleccions, i han obtingut més del 50% dels vots.

El M5Stelle i la Lega han enfonsant els partits tradicionals Partito Democratico (Renzi) i Forza Italia (Berlusconi), els quals pertanyen a les dues grans famílies polítiques europees (socialista i popular respectivament) i que havien canviat la llei electoral per mirar d'evitar el que ha acabat passant. Des de la crisi de 2011, els darrers quatre primers ministres italians no havien estat votats: Monti va ser imposit per la UE i Letta, Renzi i Gentiloni van grimpar maniobrant internament dins dels grans partits. Quan els electors han anat a les urnes han enviat un missatge clar de rebuig a la supèrbia dels dos grans partits convencionals

Itàlia s'ha dividit electoralment en un clar eix nord-sud: l'M5Stelle ha arrasat al sud del país (més del 50% a Nàpols i 2/3 dels vots en moltes circumscripcions), promentent una renda universal bàsica com a proposta estrella. La Lega (antiga Lliga Nord que ara es presenta a tot el país) s'ha imposit al nord promentent de rebaixar els impostos i venent contra pronòstic Berlusconi dins de l'aliança de dretes. Aquestes dues promeses electorals són tan contradictòries que fan quasi inviable un pacte dels dos guanyadors.

A la UE les eleccions italianes aigualen l'eufòria de Macron, que el mateix

diumenge celebrava la decisió dels socialdemòcrates alemanys de pactar amb Merkel una gran coalició per tercera vegada. L'accent proeuropeista que l'SPD ha imposit a la CDU aquest cop, fins ara molt reticent a acceptar "més Europa" (a Alemanya s'entén com més diners alemanys cap a la UE), corre el risc de no prosperar. Si a Itàlia no es forma govern en mesos, o bé si es forma govern encapçalat per l'M5Stelle de Luigi Di Maio o per la Lega de Matteo Salvini (cap dels dos, per cert, no va acabar els seus estudis universitaris), aquesta incertesa pot frenar l'eix reformista que Macron vol impulsar a la UE.

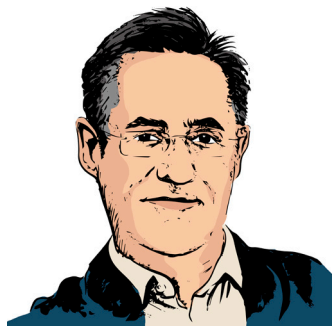
La incertesa italiana encara dóna més arguments als països nòrdics contraris a les reformes de Macron: el primer ministre d'Holanda Mark Rutte ha presentat un

front de vuit països mitjans i petits (Dinamarca, Finlàndia, Suècia, Irlanda i els tres bàltics) que volen bloquejar directament les seves reformes de l'Eurozona.

Aquests països limiten la reforma de l'euro a completar la unió bancària i a convertir l'actual Mecanisme Europeu d'Estabilització en un Fons Monetari Europeu. Ni pressupost europeu anticrisi, ni mutualització de riscos, ni superministre de Finances de l'Eurozona. Tot ajut fiscal ha d'estar subordinat a reformes estructurals en els països receptors. Si hi afegim els països directament hostils a la UE (Polònia, Hongria, Txèquia) i els països on els partits anti-UE governen en coalició (Àustria), Macron ho té molt complicat.

A Itàlia l'euro és moneda òptima? El nord del país, ja molt integrat en el cicle econòmic europeu, en treu un creixent profit (la renda per càpita de Llombardia, Piemont i Vèneto era de 34.500€ el 2015). Al sud, en canvi, l'euro es veu com una moneda massa forta: Milà convergeix amb Munic però s'allunya de Nàpols.

El PIB per càpita del sud d'Itàlia divergeix de la mitjana de la UE (la renda per càpita de Campània, Sicília i Calàbria era de 16.500€ el 2015, més baixa que la de Grècia!) i al sud en culpen l'euro quan no és l'única causa: el mercat laboral italià és encara únic i centralitzat i les seculars i massives transferències fiscals de Roma no estimulen el creixement. La desigual integració econòmica i monetària a la UE, sense reformes ni descentralització real al país, fa d'Itàlia un Estat amb dos països cada cop més diferents?

RAMON TREMOSA